

Ş. Ülkü Altundal Ercan

—
Roman
—

Demans

Bir Unutma Hikâyesi

 Doğan
SoLibri

Şefika Ülkü Altundal Ercan, Siverek'te doğdu. On beş yaşındayken ismini taşıdığı anneannesini ve dedesini memleketinde bırakarak ilk zorunlu göçünü gerçekleştirdi. Ailesiyle birlikte İzmir'in Karşıyaka ilçesine taşındı. 2004 yılında tıp doktoru, 2010 yılında uzman doktor unvanlarını aldı. Anadolu'nun birçok yerinde mesleğini icra etmeye çalıştı. Halen İzmir'de bir devlet hastanesinde hekimlik yapmaktadır. Deniz ve Rüzgar'ın annesidir.

DEMANS

Bir Unutma Hikâyesi

Yazan: Ş. Ülkü Altundal Ercan

Editör: Özgür Batur

Yayın hakları: © 2024 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Ağustos 2024 / ISBN 978-625-8474-69-5

Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Taylan Polat

Sayfa uygulama: Gökçen Yanlı

Baskı: Yıkılmazlar Basın Yayın Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.

15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B Güneşli - Bağcılar - İSTANBUL

Tel: (212) 515 49 47

Sertifika no: 45464

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Ticaret A.Ş.

19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL

Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16

www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Demans
Bir Unutma Hikâyesi

Ş. Ülkü Altundal Ercan

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

DOĞAN KİTAP
ÖRNEKTİR

Deniz ve Rüzgar'a...

Son günlerde kendini sıkça gösteren baş ağrısı onu tatlı uykusundan uyandırmak üzereydi, ama o gözünü güne açmama-ya kararlıydı. Tek kişilik olduğu iddia edilen dar yatağında iri vücudunu sağa sola çevirdi. Zonklayan başını yastığın en rahat konumuyla birleştirdi. Beklediği olmayınca yatak içinde birkaç kez daha döndü. Düşünmeden yaptığı bu hareketler sonrasında uykusunun bölüneceği aşikârdı. Zira demir karyolayı dört ayak üstünde tutmaya çalışan vidalar, ince şiltenin üzerindeki sahibine bol gıcırtyla cevap vermişti. İstemeyerek gözkapaklarını birbirinden ayırdı. Henüz yeni aydınlanan odayı görmek bu yaşlı gözler için biraz lüks sayılırdı. Etrafı görebilmek için gözlerini kıstı, şimdi her şey ortadaydı. İyi ama burası neresiydi? Telaşlanmıştı. Bakışlarıyla odayı birkaç kez taradı. Hayır! Hatırlayamamıştı. Geceyi muhtemelen burada geçirmişti, ama o anların tek zerresi bile aklında kalmamıştı. Görünen o ki erken uyanmasından ve başının ağrımından daha önemli sorunları vardı. Artık telaşı korkuyla arkadaştı. Kalbi hızla atarken yattığı yerden doğrulup yatağın kenarına oturdu. Odayı daha dikkatli bir şekilde incelemeye başladı, ama ne yaparsa yapsın aradığı izi hafızasında bulamadı. Zihninde yer etmeyen birçok eşya duruyordu kar-

sısında. Üstelik odada yalnız da değildi. Yaklaşık otuz metreka-
relik bu meçhul alan, toplam dört yatağı içinde barındıran küçük
bir yatakhaneyi andırıyordu. Gittikçe ürkekleşen zihni odaya
baktıkça sorgusunu tekrar yeniliyordu. Burası neresiydi? Bu oda
hangi binanın içindeydi ve belki de en önemlisi, bu binanın hiz-
met amacı neydi? Sorular arttıkça merakı kamçılansa da korku
baskın geliyordu. Acaba bu odayı kimlerle birlikte paylaşıyordu?
Cevapların yanı başında olduğu kesindi, ancak onlara ulaşmak
için cesaretini toplaması gerekiyordu. Bakışlarını yataktan sarkan
ayaklarına çevirdi, ardından cilası aşınmış beton zemine. Bu kirli,
bakımsız zemin ne bir hastaneye ne de ucuz bir otele ait olabi-
lirdi. Evet, ayrıntılar önemliydi ve onlara ulaşmak için harekete
geçmeliydi. Yatak kenarında duran lacivert, lastik terlikleri aya-
ğına geçirdi, oturduğu yerden kalktı. Peki niyetlenmiş olsa da
merakını gidermeye hazır mıydı? Hayır! Ne yazık ki bu sorunun
cevabı koca bir “hayır”dı. Zira tanımadıklarına yaklaştıkça kor-
kusunun daha da arttığını hissetti. Sonuçta tanımadıklarının bir
canlıysa, üstelik çok yakınınızda soluyorsa korkmaktan daha do-
ğal bir şey yoktu, fakat çoğu zaman korkuyu kabullenmek, kork-
maktan daha zordu. O zor olanı seçmiş, kabullenmek istemişti.
Bulunduğu yerden hızla geri döndü. İstikamet az önce kalktığı
yataktı. O yatağa tekrar oturmak az da olsa huzurlu olmasını sağ-
layacaktı. Bir süre sonra nabızı normal ritmine döndü ve sorgu-
suna kaldığı yerden devam etti. Bir iz, tanıdık bir iz bulmalıydı
ama bunu tedbiri elden bırakmadan yapmalıydı. Sonuçta bilin-
mezler içinde yer alsın da bazı şeyler çok netti. Örneğin, üzerinde
oturduğu şu demirden yatak. Evet, bu yatak ona güven duygusu
veriyordu. Aitlik hissinden doğan bu duygu onu güçlü tutuyor-
du. Öyleyse yapmaya yelteneceği tüm eylemlerde tek bir şarta
bağlı kalmalıydı. O da bu yataktan fazla uzaklaşmamak! Aslında
tanıdık tek bir şey bile onun işini görebilirdi. Onu buraya bağ-
layan küçücük bir obje sakinleşmesi için yeterliydi. Bu maksatla

gözlerini odanın karanlığından ayırdı. İlk gözüne çarpan, yatağın başında asılı duran hırkaydı. Rengi açık kahveye çalan hırka oldukça eski görünüyordu. Uzanarak onu aldı, yakından şöyle bir baktı. Evet, bunu bir yerlerden hatırlar gibiydi. Heyecanlanmıştı. Elini hırkanın üzerinde gezdirmeye başladı. Yün bir hırkadan beklenmeyecek sertlikteydi. Birkaç yerden delinmiş, ara ara ipelikleri sarkmıştı. Hırkayı avuçladı, yanağında şöyle bir gezdirdi, kokusunu içine çekti, ancak ne kokusu ne de dokusu zihnindeki hiçbir anıyı sahiplenmedi. “İlginç” dedi içinden. Oysaki hırkanın onda yarattığı hisse aşına gibiydi. Onu eline almasıyla kalbi küt küt çarpmıştı. Bu, hırkanın ona ait olduğunu gösteriyordu. Galiba sevdiği birinden hediye idi. Eğer öyleyse, bunu kim örmüştü? Zihnini olabildiğince zorladı. Sevdiğini hatırlamaya çabaladı ama nafile, sonuç hüsrandı. Bu soru da diğerleri gibi boşlukta kaybolup gitmişti, ama içindeki bu boşluk hissi elindekini bırakmaya yetmemişti. Odanın sıcaklığını dikkate almayıp hırkayı sırtına geçiriverdi. Ondan cesaret alacak ve tekrar ayağa kalkacaktı. Zaman kaybedemezdi, gün ağarmadan burada bulunma nedenini öğrenmeye niyetliydi.

Acaba mustarip olduğu baş ağrısı ile hatırlayamadıkları arasında bir bağlantı var mıydı? Evet, bu gerçekten güzel bir soruydu. Biraz düşündükten sonra, “Olabilir” dedi içinden. Bu tespit o anda, o koşullar altında iyi bir çözümlene sayılabilirdi ve bu sayede yeşeren umudu mevcut eylemsizliğini reddetmek üzereydi. Güç de olsa başarmalıydı, elindeki taşları yerine oturtmalıydı. Düşündükçe daha iyi anlıyordu, muhtemelen burada zorla alıkonulmuştu ve bu alıkonma esnasında çıkan arbedede darp edilmişti. Bu darbelerden de en çok kafası nasiplenmişti. Çıkardığı bu sonuç sonrasında aniden ayağa kalktı. Doğruca oda kapısının sağ tarafında bulunan banyoya girdi. Kirden, pastan sararmış olan lavabonun önünde durdu, duvarda asılı aynaya bakışlarını dikti. Ayna su damlalarının oluşturduğu lekelerle kaplı olsa

da işine yarayanı verecekti. Başının ağrıyan kısmını, sağ tarafını aynaya doğru yaklaştırdı. Saçlarını bir o tarafa bir bu tarafa çevirdi, oldukça seyrelmiş olan saçları derinin net bir şekilde görülmesini sağlamıştı. Ortada herhangi bir darp izi yoktu. Peki ama zorla alıkonulmadıysa neden buradaydı? Ve neden burasıyla ilgili hiçbir şey hatırlamıyordu? Endişesi daha da arttı. Bir an önce sorularının yanıtlarını bulmalıydı. Sorgulayan bakışlarını aynadan ayırdı. Musluğu açıp soğuk suyla yüzünü birkaç kez yıkadı. Yüzüne çarpan soğuk su damlaları onu ürpertse de netice değişmedi. Hatırladıkları ile hatırlayamadıkları arasındaki eşitlik bozulmamıştı. Ne yazık ki içinde hâlâ koca bir boşluk vardı ve bu boşlukta tek bir delil yoktu. Bu koşullar altında aklındaki sahipsizlik çıkmak en doğrusuydu. Zira darp edildiğinden neredeyse yüzde yüz emindi ve bu fikirden vazgeçmek gerçeklerden uzaklaşmak demekti. Tek ihtiyacı olan, daha fazla düşünmek, görünür olmasa da ipuçlarını birleştirmekti. Belki de cevapları başka bir yerde aramalıydı. Biraz düşündükten sonra aklına başka bir sebep geldi. “Acaba hasımlarım mı var?” diye geçirdi içinden. Varsa eğer onu sevmeyen, onu buraya tıkan kimdi? Bu soruyla birlikte gizlenmiş, sinsi bir düşman hayal etti. Tüyleri biraz daha ürperdi, bu yaşlı adamdan kim ne istiyordu? Neyin intikamını almaya çalışıyordu? Zihnini zorladı, ama hiç kimse canlanmadı. Ne yazık ki sinsi düşmanını hatırlayamamıştı. Belki de çok eskiden kalma, kapanmamış bir olayın intikamıydı bu... Evet, gerçekler çoğu zaman korkutucuydu, ancak olanlardan kaçmak da dünyanın en yorucu eylemiydi. Ne olursa olsun sahip olduğu bu saksıyı çalıştırmalıydı, ağırlı da olsa zihnini zorlamalı, diğer olasılıkları bulmalıydı. Kim bilir, belki de uzun zamandır bu yatakta uyuyordu. Belki de günler, aylar geçmişti. Eğer öyleyse bu sürede görünür yaraları iyileşmiş, ne var ki sızısını yok edememişti. Tüm bunları düşünmek oldukça zordu, ama kendisiyle ilgili hiçbir cevabı bilememek daha da zordu.

Aynadan uzaklaştı. İstedığı ipucunu bulamamanın verdiği hınçla banyodan hızla çıktı. Bu ani hareket başının dönmesine neden olmuştu. Durdu, sol tarafındaki duvara yavaşça yaslandı. Bir süre bekledikten sonra sımsıkı kapadığı gözlerini açtı. Evet, etrafında dönen şeyler yerli yerindeydi. Bu durumdan faydalanmalıydı. Hemen duvara tutunarak yatağına geçti. Adımları temkinli, yavaş ve kısıydı, ancak bu, başının tekrar dönmesini engelleyememişti. Yapılacak tek şey vardı, o da yatakta boylu boyunca uzanmak. Bu maksatla yanı başında duran ince yastığı eline alıp kabartmaya çabaladı. Ne var ki kılıf içindeki elyaf kümeleri birbirinden ayrılmaya niyetli değildi. Bağları gevşese de bağlılıkları sürmeye devam etmiş, yastık mutlak sona terk edilmişti. Mecburen ikiye katlayıp ensesine yerleştirdi.

Her şey yine başa sarmış gibi görünüyordu. Baş dönmesi onu yine yatağa bağlamıştı. Az önce açtığı gözlerini tekrar kapadı, ama işe yaramadı. Dünya ısrarla dönüyordu. Çaresizlik belki de bu demektir. Gün her saniye biraz daha ağarıyor, o ise gözlerini güne açamıyordu. Hesaplayamadığı bir süre boyunca aynı pozisyonda kaldı ve galiba Tanrı ona acıdı. Baş dönmesi yavaş yavaş azaldı, az sonra yerine hafif bir sersemlik hissi bırakarak uçup gitti. Gözlerini tekrar açtı, etrafındaki objelere korkarak baktı. Evet, yataktan kalkabilirdi. Günün tamamen aydınlanmasına çok az bir zaman kalmıştı, vakit kaybetmemeliydi. Bu gizemden kurtulmak istiyorsa bunu herkes uyurken yapmalıydı. Tabii ki bunun bir garantisi yoktu. Zira istemek ile elde etmek eylemi çoğu zaman uzak, nadiren de yakın olurdu. Görünen o ki burada uzak olan vuku buluyordu. Nadir olana ulaşmak için daha çok istemek, daha çok çabalamak gerekiyordu.

Bir gayretle etrafındaki ayrıntılara odaklandı. Gözlerini yatağın yanında duran komodine çevirdi. Bu küçük, metal dolap paslanmayı önlemek maksadıyla griye boyanmıştı, ama bu soğuk renk onu mutlak sondan kurtaramamıştı. Kirli ve paslı komo-

dinin üzeri darmadağındı. Bunca eşya arasında işine yarayacak bir şeyler mutlaka bulacaktı. Dikkatini çeken ilk şey uzun, ince bir plastik kutu oldu. Kutunun üzerinde büyük harfle “Muzaffer Dertli” yazıyordu. Adını görünce heyecanlandı, şeffaf kutuyu eline aldı. Gün ve saatlere göre bölümlere ayrılmıştı. Her bir bölmede ilaçlar vardı. Tarih 28 Mart 2018’di, “Vay be! O kadar oldu mu?” dedi kendi kendine. İlaçların adedine bakılırsa Muzaffer Dertli’nin azımsanmayacak kadar çok hastalığı vardı. Ve belli ki zorla alıkonulduğu bu yerde ölmesi değil, sürünmesi esas alınmıştı. İlaç kutusunu yerine, birbirine tıpatıp benzeyen iki kupanın yanına koydu. Beyaz porselen kupalardan birini, sonra da diğerini eline aldı. Her iki bardağın içinde çay kalıntısı vardı, ama o, çay içtiğini anımsamıyordu. Evet, sonunda bir şey yakalamıştı: Bardaklar ona ait değildi. Bu önemli olabilirdi. Belki de dün gece hatırlayamadığı misafirleri vardı. Odaya gelen ve yatağının başında çay içenler. Kimlerdi bunlar? Ona bu kadar yakın olup da hatırlayamadığı kişiler kimlerdi? Düşünmek ve aradığını bulamamak hiç bu kadar zor olmamıştı. O an bu zorluğun altında ezildiğini hissetti. Koca kafasını avuçlarının arasına alıp birkaç saniyeliğine gözlerini kapadı. Zihni kaldıramadığı sorularla haşır neşirken bedeninden gelen uyarılar onu iyice yormuştu. Güçlü sorulara, güçlü şüphelere maruz kalan hücreleri isyan ediyor, hiçbir bilgiyi üstlenmek istemiyordu. Bu da onun aynı yerde dönüp durmasına neden oluyordu. Öyle de olsa pes edemezdi. Kendini toplamalı, güç bela da olsa kaldığı yerden devam etmeliydi.

Muzaffer Dertli avuçlarını şakaklarından çekip gözlerini açtı. Bu kez komodinin arka tarafında duran fotoğrafa odaklandı. Fotoğraf belli ki itinayla çerçevelenmişti. Ancak kenarlarındaki yıpranma izleri gizlenememişti. Sağ eliyle çerçeveye uzandı, dikkatle incelemeye başladı. Fotoğrafta ikisi kadın biri erkek üç kişi vardı. Galiba hepsi aynı ailenin mensuplarıydı, zira üçü de

birbirine benziyordu. Sağ tarafta kumral, genç bir kadın duruyordu. Ortada ise kırkını çoktan geçmiş, muhtemelen beyazlarını kapatma uğruna saçını siyaha boyamış bir kadın vardı. Beyaz tenli kadın yanında duran genç kadına tıpatıp benziyordu. Tek fark, yaşının getirdikleriydi. Göz çevresinde var olan yoğun kırışıklıklar geçmiş zamanın miktarını belirliyordu. Fotoğrafın sol tarafında duran erkek ise bakışlarıyla da olsa yanındakileri andırıyordu. Genç adamın yüzünde sayısız sivilce lekesi vardı. Anlaşılan ergenlik çağındaydı. Muzaffer Dertli fotoğrafı kendisinden biraz uzaklaştırıp hepsine tekrar baktı. Evet, elindeki kareyi işgal edenler o an için gülümsemişti, fakat bunun zoraki bir gülümseme olduğunu görebiliyordu. Dikkatini bu defa buldukları eve, daha doğrusu oturma odasına verdi. Kareye dahil olan koltuğun sırt bölümü ve her iki yanda kendini gösteren kolçaklar iri ekose desenliydi. O an yeşile çalan bu iri kareleri hatırlar gibi oldu. Aslına bakılırsa sadece mekân değil, fotoğraftaki yüzler de pek yabancı gelmemişti. Onlarla tanışıyor olmalıydı, fakat bu tanışıklığı üstlenecek bilgiye yine ulaşamamıştı. Çerçeveyi aldığı yere, komodinin üstüne koydu. Odayı tekrar dolaşmaya karar vermişti. Bu maksatla yeniden ayağa kalktı ve yavaş adımlarla odayı gezmeye başladı. Gezisini bu defa daha temkinli yapıyordu. Çünkü ne baş dönmesinden ne de sonrasında gelişen sersemlik hissinden hoşlanmıştı.

Odada dört yatak, yatak başlarında onlara eşlik eden birer komodin ve yan yana dizilmiş uzun ince dört dolap vardı. Ayrıca pencere kenarına plastik dikdörtgen bir masa ve dört sandalye yerleştirilmişti. Anladığı kadarıyla her eşyada sayısal adalet sağlanmaya çalışılmıştı. Ayrıca odadaki metal eşyaların hepsi soğuk griye boyanmıştı. Peki odada kalanların ne gibi ortak yanları vardı? Neydi onları bir araya getiren şey? Bu soruların cevapları ona istediğini verecekti. Tek sorun, az önce topladığı cesaretin ona ihanet edip etmeyeceğiydi. Vakit kaybetmeden kararlı adımlarla

en yakınındaki yatağa yaklaştı. Yatakta ondan daha yaşlı olduğunu tahmin ettiği bir adam yatıyordu. Adamın ölü mü, diri mi olduğunu anlayamamıştı. Bu maksatla zapt etmekte zorlandığı cesaretini bonkörce harcamak zorunda kaldı ve ona biraz daha yaklaştı. Neyse ki bu hamleyle adamın yaşadığını anlamıştı. Zayıf da olsa nefes alış verdiğinde göğsü inip kalkıyordu. Lakin bedeninin diriliğini sadece bununla kanıtlamıyordu. Kendisine cesur bir şekilde yaklaşanlara yoğunluğu giderek artan bir idrar kokusu da bahşediyordu. Keskin, dokunmuşçasına ıslak, görmüşçesine sapsarı idrar kokusunu. Muzaffer Dertli ağır kokuya rağmen karşısındaki adama yaklaşmaktan kendini alamadı. Merak böyle bir şeydi, ne olursa olsun devam etme dürtüsü içerirdi. O da öyle yaptı, kokuya aldırılmayıp yatağın sol tarafında duran komodine odaklandı. Üzerinde kendininkine benzer bir ilaç kutusu ve bir su bardağı vardı. Başka da bir şey yoktu. İlaç kutusunun üzerinde “İsmail Beyaz” yazıyordu. “En azından adını öğrendim” diye geçirdi içinden. Adamdan bir şey çıkmayacağını anlayınca geniş odanın küçük penceresine doğru yöneldi. Pencereden gelen uğultudan havanın rüzgârlı olduğu anlaşılıyordu. Demir parmaklıklı pencerenin iki kanadından birini açtı ve o ana kadar uluyan rüzgâr yerini güzel bir esintiye bıraktı. Böyle bir korumaya neden ihtiyaç duyulduğunu anlayamamıştı. Amaç güvenlik miydi, yoksa hapsetmek miydi? Bakışlarını pencereden dışarıya, aşağıya doğru çevirip sorusuna yanıt aradı. Muhtemelen buldukları kat ikinci kattı. Aşağıda yüksek duvarlı bir avlu vardı. Avlu uzun ve geniş bir koridora benziyordu. Tek fark, tavanının gökyüzüyle komşu oluşuydu. Küçük pencereden görebileceği başka bir şey yoktu. Geri çekildi. Pencereyi kapatacağı sırada içine çektiği temiz hava odada olmayı ona vermişti. Bu havadan başkaları da nasiplenmeliydi. Netliğini tamamen yitirmiş pencereyi açık bıraktı. Evet, bu odanın havasını değiştirmek şarttı, çünkü içerisi uyanık kafayla çekilmeyecek kadar ağırdı.

Şehirlerarası otobüs şoförü Muzaffer Dertli'nin giderek artan unutkanlığı genç bir çiftin ölümüne yol açtığında o ve ailesi için yaşam tamamen değişir.

R tipi cezaevinde cezasını çekerken hayatının önemli anlarını ve sevdiklerini unutmaya başladığında Muzaffer Dertli'nin imdadına genç oda arkadaşı Feridun yetişir. Hafızasının parçaları arasında kaybolan Muzaffer Dertli, onun sayesinde her gün kim olduğunu ve nereden geldiğini hatırlamaya çalışır. Bu zorlu süreçte iki kader mahkûmunun en büyük destekçisi ise Avukat Meltem'dir. Hem babasına hem de onun genç arkadaşına yardım etmek için çabalayan genç avukat, bu zorlu yolculukta ailesini yeniden bir araya getirme mücadelesi verir. Ama demansın acımasız etkileriyle başa çıkmak hiç de kolay olmayacaktır.

Demans: Bir Unutma Hikâyesi, insan hafızasının kırılğanlığını ve yitirilen anıların bıraktığı boşluğu derin bir hassasiyetle ele alırken, hem hastanın hem de yakınlarının yaşadığı zorlukları gözler önüne seriyor. Aynı zamanda aile bağlarının ve sevginin gücünü gösteren bu roman, her sayfasında insan ruhunun derinliklerine dokunarak unutulmaz bir hikâye sunuyor.

